

Załącznik
do uchwały Nr XXXII/509/18
Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego
z dnia 29.05.2018 r.

UZASADNIENIE

W dniu 16 września 2016 r. do Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego wpłynęło pismo Kancelarii Adwokackiej Czyszczoń w sprawie zweryfikowania zgodności zrealizowanej przez Grupę Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A., rekultywacji wydzielonej częścią składowiska siarczanu żelaza- stawostadionu nr 1.

W przedmiotowej sprawie została przeprowadzona szczegółowa analiza posiadanego materiału celem rzetelnego ustalenia wszystkich okoliczności faktycznych i prawnych istotnych do zajęcia stanowiska.

Z posiadanych (ówcześnie) w sprawie danych wynikało, iż:

1. Wydzielona część składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne „ Stawostadion nr 1” została zamknięta decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 25.02.2009r. znak WRIOŚ-I CB/7711/01/2009, wydaną na podstawie art. 54 ust.2 ustawy z dnia 21 kwietnia 2001r. o odpadach.

2. W myśl zapisów w/w decyzji: „po wykonaniu zakresu prac rekultywacyjnych określonych w przedmiotowym projekcie budowlanym należy powiadomić Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego oraz Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska”, Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „ Police” S.A. pismem z dnia 10.11.2015r. znak GT/2522/2015 zawiadomiła, w/w organy ochrony środowiska o zakończeniu prac rekultywacyjnych na Stawostadionie nr 1, nadmieniając iż, prace zrealizowane zostały w oparciu o założenia „Projektu budowy uszczelnienia i biologicznego przykrycia hałdy składowiska siarczanu żelaza II stawo stadionu nr 1 na terenie Zakładów Chemicznych „ Police” S.A. firmy Geoprojekt Szczecin wraz z rozwiązaniem zastępczym umocnienia skarp. Spółka w niniejszym piśmie oświadczyła jednocześnie, iż zakończenie prac stanowi spełnienie warunków określonych w w/w decyzji.

3. Spółka w latach 2011 i 2014 zwracała się dwukrotnie do Marszałka z wnioskiem o zmianę przedmiotowej decyzji jedynie w zakresie zmiany terminów realizacji poszczególnych działań prac rekultywacyjnych Stawostadionu nr 1. W uzasadnieniu wniosku z dnia 16.12.2014 r. Spółka informuje Marszałka, iż termin realizacji prac rekultywacyjnych wg projektu budowlanego uszczelnienia i biologicznego przykrycia hałdy składowiska siarczanu żelaza II Stawostadionu nr 1 na terenie Zakładów Chemicznych Police, prowadzonych zgodnie z decyzją Marszałka z dnia WOŚ.II.7241.1.9.2011AM z dnia 30.09.2011r. określony na dzień 31.12.2014r. z przyczyn obiektywnych nie będzie dotrzymany. Na przedłużeniu terminu wpłynęło wydłużenie realizacji prac budowlanych spowodowane osunięciem warstwy ziemi zabezpieczającej skarpy przeznaczonej pod biologiczne przykrycie hałdy, uszkodzeniem przykrywającej folii przez silny wiatr oraz przedłużającym się okresem negocjacji dla podpisania umowy z Wykonawcą prac. Spółka oświadczyła ponadto, iż podstawą prowadzonych prac jest „Projekt budowy uszczelnienia i biologicznego przykrycia hałdy składowiska siarczanu żelaza II Stawostadionu nr 1 na terenie Zakładów Chemicznych Police”, opracowany przez firmę Geoprojekt. W piśmie przedstawiono także, informacje, iż Wykonawca w czerwcu 2013r. (firma Recult Sp. z o.o.) wystąpił z propozycją zmian sposobu montażu geokraty na geomembranie, z systemu GeoWeb na Geoiube, które zostało zatwierdzone przez projektanta. W dniu 02.12.2013r. podczas odbioru częściowego prac, zaobserwowano częściowe osunięcia zastosowanej Geokraty, wraz z wbudowaną ziemią i wystosowano do Wykonawcy prac pisemny wniosek o przygotowanie dokumentów mających na celu wyjaśnienie okoliczności awarii. W dniach 05-07.12.2013r. w wyniku wichury doszło do uszkodzeń ułożonej geomembrany uszczelniającej, natomiast w okresie od 04.12.2013r. do połowy stycznia 2014r. występowały dalsze osuwiska powierzchni skarp. W okresie od stycznia do kwietnia 2014r. Projektant przy współudziale Wykonawcy opracował dokument zawierający określenie przyczyn zaistniałej sytuacji. W dniu 08.05.2014r. Wykonawca potwierdził przyjęcie do realizacji projektu naprawczego i zadeklarował rozpoczęcie prac wg umowy 0007/2013/IOS/GZU-6 z dnia 24.04.2013r. pn.” Wykonanie uszczelnienia i biologicznego przykrycia hałdy składowiska Siarczanu żelaza II- Stawostadionu nr 1 na terenie Zakładów Chemicznych „ Police S.A.”

Po analizie złożonego materiału w w/w sprawie Marszałek zmienił na wniosek Strony harmonogram działań związanych z rekultywacją, zgodnie z wnioskiem Grupy Azoty. Dodać, przy tym należy, iż Spółka pomimo przedstawienia we wniosku informacji na temat awarii, nie wskazała tych zmian jako istotnych,

które należałoby ująć w zmianie decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie, oświadczając jednocześnie, iż podstawą prowadzonych prac jest „Projekt budowy uszczelnienia i biologicznego przykrycia hałdy składowiska siarczanu żelaza II Stawostadionu nr 1 na terenie Zakładów Chemicznych Police” opracowany przez firmę Geoprojekt, formułując wniosek tylko w zakresie przesunięcia terminów realizacji prac rekultywacyjnych. W związku

z powyższym Organ zmienił decyzję zgodnie z żądaniem Wnioskodawcy. Dodać należy, iż zmiana decyzji na podstawie art.155 KPA dokonywana jest za zgodą (wniosek) Strony. Treść wniosku określa zakres w jakim może być dokonana zmiana decyzji ostatecznej. Zakres wniosku Strony musi być wyrażony wprost, nie może być dorozumiany czy domniemany. Zmiana decyzji bez zgody strony jest rażącym naruszeniem prawa.

4. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 18.04.2016r. znak WI.700.3.16.2016.IP po przeprowadzeniu czynności kontrolnych w sprawie potwierdzenia uzyskania przez Grupę Azoty efektu ekologicznego dla rekultywacji stawostadionu nr 1, po zapoznaniu się z pełną dokumentacją powykonawczą zadania nie wniósł zastrzeżeń do zrealizowanego przedsięwzięcia, a także nie stwierdził naruszeń warunków wydanej decyzji. Jednocześnie wskazał, iż prace rekultywacyjne przeprowadzono zgodnie z decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 25.02.2009r. znak WRiOŚ-I CB/7711/01/2009 z późniejszymi zmianami. Prace zostały zrealizowane zgodnie z projektem, a zakładany efekt ekologiczny został osiągnięty.

5. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przeprowadził w dniach 21-24.07.2015r. kontrolę realizacji przedsięwzięcia pn. „Likwidacja negatywnego oddziaływania na środowisko składowiska siarczanu żelaza (II)-Stawostadion nr 1 ustalając, że zasadnicze roboty zostały wykonane nie wnosząc uwag do jakości ich wykonania.

Po analizie posiadanej w sprawie dokumentacji Marszałek, kierując się art. 7 i 77 KPA podjął czynności, celem zweryfikowania uwag zgłaszanych przez Kancelarię Adwokacką Czyszczoń Klus w następującym zakresie:

- prowadził korespondencję z Grupą Azoty w zakresie przedstawienia wyjaśnień i przesłania dokumentacji dotyczącej wykonania prac rekultywacyjnych i zaistniałych na przedmiotowym składowisku awarii,

- udzielał na bieżąco odpowiedzi w/w Kancelarii w zakresie wystosowywanych przez nią żądań.

Z zebranej w sprawie korespondencji i materiałów wynika, iż:

- zmiany pomiędzy pierwotnym projektem rekultywacji, a rozwiązaniami zamiennymi i decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 25.02.2009r. znak WRiOŚ-I-CB/7711/01/2009 dokonane były na wniosek Wykonawcy, jako rozwiązania zamienne. Dotyczyły one:

- a) zastąpienia rozwiązania projektowego polegającego na wwiązaniu geokraty linkami na połączenie systemowe geokraty z powierzchnią folii za pomocą szykan przyspawanych do geomembrany i opasek spinających geokratę z szykanami.

- b) zmiany wykonania warstwy trawiastej polegającym na zamianie trawy z rolki na warstwę ziemi urodzajnej z zastosowaniem hydroobsiewu.

Jednocześnie należy doprecyzować, iż w/w zmiany nie dotyczą konkretnych punktów lub literalnych zapisów w/w. decyzji, a stanowią element projektu budowy uszczelnienia

i biologicznego przykrycia hałdy składowiska siarczanu żelaza II stawo stadionu nr 1 na terenie zakładów Chemicznych Police, którego założenia są realizowane w ramach wykonywanej rekultywacji składowiska.

W trakcie prowadzenia prac rekultywacyjnych oraz już po ich zakończeniu doszło do kilku usterek, które zgodnie z Rozdziałem 7 ustawy Prawo Budowlane nie były katastrofą budowlaną i tym samym nie podlegały obowiązkowi zgłoszenia. Zmiany wprowadzane na etapie realizacji tych prac w większości dotyczyły stabilizacji warstwy wierzchniej (warstwy ziemnej i okrywy trawiastej, zabezpieczającej warstwę uszczelniającą przed wpływem warunków atmosferycznych. Występujące usterki warstwy wierzchniej nie spowodowały uszkodzeń warstwy uszczelniającej i nie stanowiły zagrożenia dla celu zadania

tj. zabezpieczenia zgromadzonych odpadów przed wpływem opadów atmosferycznych. Występujące w czasie realizacji zadania usterki oraz uszkodzenia folii na wierzchołku wykonawca usunął. Jedynie ostatnia usterka z lutego 2016r. nie została usunięta z powodu odmowy wykonawcy. Aktualnie wszczęte są przez Grupę Azoty działania wynikające

z warunków gwarancyjnych umowy celem zrealizowania tego zakresu prac.

Obecnie Grupa Azoty jest w sporze z firmą Recult Sp. z o.o.(Wykonawca prac), w zakresie przyczyny powstałych usterek i uznawania odpowiedzialności za nie. Inwestor stoi na stanowisku, że zaistniałe osuwiska powstały w wyniku błędów wykonawczych wierzchniej warstwy zamiennej okrywy stawo stadionu i dwukrotnie wzywał Wykonawcę do ich usunięcia. Jednocześnie Wykonawca nie chce uznać swojej odpowiedzialności, wskazując iż usterki są wynikiem błędów projektowych nie zawinionych przez Recult sp.z o.o.

Do prac rekultywacyjnych związanych z zamknięciem wydzielonej części składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Stawostadionu nr 1 przystąpiono 7 maja 2013r.. Prowadzono je pod

kierownictwem i nadzorem osób legitymujących się posiadaniem stosownych uprawnień budowlanych. W toku realizacji tych prac prowadzony był dziennik robót nr I/IOS/2013 z dnia 7 maja 2013r. Starostwa Policki w wyniku analizy uwag w/w Kancelarii Adwokackiej nie znalazł podstaw do wszczęcia wobec Inwestora postępowania z tytułu niezgodności realizacji prac rekultywacyjnych z przepisami Prawa budowlanego w ramach kompetencji powiatowego inspektora nadzoru budowlanego, gdyż wprowadzone rozwiązania zamienne nie podlegały kwalifikacji w trybie przepisów art. 36a Prawa budowlanego, dotyczących dopuszczalności zmian co do zatwierdzonego projektu budowlanego i innych warunków decyzji o pozwoleniu na budowę.

W dniu 26.09.2017r. Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska pismem znak WI.7024.1.42.2.2017.TWI przekazał Marszałkowi Województwa Zachodniopomorskiego informacje o ustaleniach przeprowadzonej w okresie od 3 sierpnia do 11 września 2017r. kontroli na terenie zrekultywowanego stawostadionu nr 1, udokumentowanej protokołem kontroli nr WIOS-SZ 233/2017. W trakcie kontroli ustalili, że rekultywacja przedmiotowego stawostadionu była prowadzona z naruszeniem warunków decyzji marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 25 lutego 2009r. znak WRiOŚ-I-CB/7711/01.1/2009 ze zmianami określonego w pkt I ppkt 2 w zakresie: rodzaju zastosowanej geomembrany, grubości i składu warstwy ochronnej geomembrany, sposobu wykonania zabudowy biologicznej czaszy hałdy, sposobu odprowadzenia wód opadowych. W wyniku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, iż na terenie stawostadionu nr 1 znajduje się uformowana hałda zdeponowanych odpadów częściowo porośniętą trawą. U podnóża hałdy, na jej skarpach bocznych występowały liczne osuwiska zabudowy biologicznej odsłaniające geomembranę uszczelniającą. W dniu oględzin nie stwierdzono uszkodzeń geomembrany. Wokół hałdy składowiska znajdował się rów opaskowy, w którym stagnowały wody opadowe zatrzymane przez osuniętą ze skarp warstwę gleby i trawy wraz z geokratą. W toku kontroli ustalili ponadto, iż rekultywacja została wykonana z uwzględnieniem „Projektu budowlanego uszczelnienia i biologicznego przykrycia hałdy siarczanu żelaza II stawo stadionu nr 1 z kwietnia 2008r. oraz zmian wprowadzonych do projektu w toku realizacji inwestycji. Dodać przy tym należy, iż Wojewódzki Inspektor stwierdzając w/w naruszenia nie zastosował, żadnych sankcji w ramach posiadanych kompetencji, a wykazane naruszenia punktu I ppkt 2 w/w decyzji w ocenie Marszałka sformułował nieuwzględniając całokształtu okoliczności,

w tym ustaleń poczynionych przez wcześniejsze kontrole tak WIOŚ, NFOŚiGW jak i inne organy nadzoru budowlanego, błędnie ustalając stan faktyczny w przedmiotowej sprawie, bez uwzględnienia faktycznego stanu prawnego tj. zakończonej w dniu 31 lipca 2015r. rekultywacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, skarga adwokat Magdaleny Czyszczoń Kancelaria Adwokacka na działanie Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego w związku z nienależytym wykonaniem zadań wynikających z art. 379 ust.1 Prawo Ochrony Środowiska, nie znajduje uzasadnienia, gdyż:

- w myśl art. 379 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska Marszałek sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska, w zakresie objętym swoją właściwością. Kontrola to ogół czynności zmierzających do ustalenia faktycznego stanu rzeczy, połączona z porównaniem stanu istniejącego ze stanem planowanym. W analizowanej sprawie, w związku z zebraniem w sprawie obszernym materiałem dowodowym, wyjaśnieniami Wykonawcy, Grupy Azoty oraz wniosków Inspektora Ochrony Środowiska, NFOŚiGW jak i innych organów Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego przeanalizował wszelkie informacje i dane umożliwiające ustalenie stanu faktycznego i zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie, bez konieczności przeprowadzania dodatkowych czynności kontrolnych. Porównał stan istniejący tj. zakończoną w 2015 r. rekultywację składowiska siarczanu żelaza (II)-Stawostadion nr 1, skontrolowaną przez w/w organy, oraz osiągnięty efekt ekologiczny, ze stanem planowanym tj. założeniami prac zgodnie z projektem i zakładanym efektem ekologicznym.

Po zapoznaniu się z pełną dokumentacją powykonawczą zadania Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego podzielił stanowisko i ustalenia w/w organów, wskazując,

iż przedmiotowe prace rekultywacyjne przeprowadzono zgodnie z decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 25.02.2009r. znak WRiOŚ-I CB/7711/01/2009 z późniejszymi zmianami, tj. według warunków określających techniczny sposób zamknięcia z uwzględnieniem założeń „Projektu budowlanego uszczelnienia i biologicznego przykrycia hałdy siarczanu żelaza II stawo stadionu nr 1 na terenie Zakładów Chemicznych „Police” S.A.,” wykonawca Biuro Inżynierskie CONSULTANT Sp. z o.o. ul. Monte Cassino 37, 70-464 Szczecin REGON: 810555455 w ramach zlecenia przyjętego na realizację inwestycji przez Przedsiębiorstwo Geologiczne „ GEOPROJEKT SZCZECIN” Sp. z o.o. ul. Tartaczna 9, 70-893 Szczecin REGON: 810113510, do którego Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 18.04.2016r. znak WI.700.3.16.2016.IP po przeprowadzeniu czynności kontrolnych, nie wniósł zastrzeżeń i nie stwierdził naruszeń warunków wydanej decyzji Marszałka.

W obecnym stanie prawnym oraz faktycznym po poinformowaniu przez zarządzającego o zakończeniu procesu rekultywacji składowisko uznaje się za rekultywowane i objęte monitoringiem poeksploatacyjnym, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. Dlatego też przedmiotową decyzję należy uznać, za zrealizowaną, a wszelkie kwestie obejmujące relacje między Zlecającym

a Wykonawcą, związane z realizacją umowy na wykonanie prac rekultywacyjnych Stawostadionu nr 1 na terenie Zakładów Chemicznych

„Police” S.A. mogą jedynie podlegać pod przepisy prawa cywilnego.

Jednocześnie należy nadmienić, iż ustawa o odpadach nie reguluje obowiązku podjęcia przez marszałka, jako organ ochrony środowiska porekultywacyjnych działań kontrolnych składowiska odpadów, a także nie daje marszałkowi żadnych możliwości prawnych do nakładania jakichkolwiek sankcji, w sytuacji gdyby zachowanie podmiotu kontrolowanego odbiegało od wzorca kontrolnego.

Biorąc po uwagę wszystkie podjęte w sprawie czynności, nie znajduje się podstaw do uznania skargi za zasadną.

Krzysztof Nleckarz

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego

Pouczenie:

Zgodnie z treścią art. 239 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2017 poz. 1257) w przypadku gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności - organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy – bez powiadamiania skarżącego.